

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์และพิจารณาความเหมาะสมและนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย โดยจะนำเสนอสาระสำคัญที่สรุปรายละเอียดของแนวคิดและทฤษฎี ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
2. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน

ความหมายและความสำคัญของประชาคมอาเซียน

ประชาคมอาเซียนเป็นเป้าหมายของการรวมตัวกันของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถการแข่งขันของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศในทุกด้าน รวมถึงความสามารถในการรับมือกับปัญหาใหม่ ๆ ในระดับโลกที่ส่งผลกระทบต่อภูมิภาคอาเซียน เช่น ภาวะโลกร้อน การก่อการร้าย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การเป็นประชาคมอาเซียน คือการทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเป็น “ครอบครัวเดียวกัน” ที่มีความแข็งแกร่งและมีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยสมาชิกในครอบครัวมีสภาพความอยู่ที่ดี ปลอดภัย และสามารถทำมาค้าขายได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น แรงผลักดันสำคัญที่ทำให้ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนตกลงกันที่จัดตั้งประชาคมอาเซียน อันถือเป็นการปรับปรุงตัวครั้งใหญ่และวางรากฐานของการพัฒนาของอาเซียน คือ สภาพแวดล้อมระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ที่ทำให้อาเซียนต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ ๆ เช่น โรคระบาด อาชญากรรมข้ามชาติ ภัยพิบัติธรรมชาติ และปัญหาสิ่งแวดล้อม ภาวะโลกร้อน และความเสี่ยงที่อาเซียนอาจไม่สามารถแข่งขันทางเศรษฐกิจได้กับประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะจีนและอินเดีย ซึ่งมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดด

ประชาคมอาเซียนถือกำเนิดขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อเดือนตุลาคม 2546 จากการที่ผู้นำอาเซียนได้ร่วมลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน ที่เรียกว่า “ข้อตกลงบาหลี 2”

เพื่อเห็นชอบให้จัดตั้งประชาคมอาเซียน ภายในปี 2563 แต่ต่อมาได้ตกลงร่นระยะเวลาจัดตั้งให้เสร็จในปี 2558

ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 3 ประชาคมย่อย ซึ่งเปรียบเสมือนสามเสาหลักซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ได้แก่

1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน มุ่งให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีระบบแก้ไขความขัดแย้งระหว่างกันได้ด้วยดี มีเสถียรภาพอย่างรอบด้าน มีกรอบความร่วมมือเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงทั้งรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยและมั่นคง

2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มุ่งให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ และการอำนวยความสะดวกในการติดต่อค้าขายระหว่างกัน อันจะทำให้ภูมิภาคมีความเจริญมั่งคั่ง และสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่น ๆ ได้ เพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชนในประเทศอาเซียน

3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน เพื่อให้ประชาชนแต่ละประเทศอาเซียนอยู่ร่วมกันภายใต้แนวคิดสังคมที่เอื้ออาทร มีสวัสดิการทางสังคมที่ดี และมีความมั่นคงทางสังคมในตอนนี้ ประเทศสมาชิกอาเซียนกำลังอยู่ระหว่างการดำเนินการให้บรรลุการเป็นประชาคมอาเซียนภายในปีเป้าหมาย 2558 โดยในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 ที่ไทยจะเป็นเจ้าภาพในช่วงปลายเดือน ก.พ.2552 นี้ ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนจะรับรองแผนงานหรือแผนกิจกรรมการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

กำเนิดประชาคมอาเซียน

อาเซียน (ASEAN) หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations) ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 (วันอาเซียน) ในวันนั้นมีการลงนามปฏิญญากรุงเทพฯ (ปฏิญญาอาเซียน) ที่วังสราญรมย์ โดยมีผู้แทนจากประเทศผู้ก่อตั้งอาเซียน 5 ประเทศร่วมลงนาม คือ นายอาดัม มาลิก (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอินโดนีเซีย) นายตุน อับดุล ราซิก บิน ฮุสเซน (รองนายกรัฐมนตรีมาเลเซีย) นายนาร์ซิโซ รามอส (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศฟิลิปปินส์) นายเอส ราชารัตน์ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศสิงคโปร์) พันเอก (พิเศษ) ดร.ถนัด คอมันตร์ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศของไทย)

การก่อตั้งอาเซียนนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค อารงไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคม และวัฒนธรรม การกินดีอยู่ดีบนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก ตามปณิญากรุงเทพฯ ซึ่งระบุวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งอาเซียนไว้ 17 ประการ คือ

1) เพื่อเร่งรัดความเจริญทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางสังคม และการพัฒนา ด้านวัฒนธรรมในภูมิภาค ด้วยการผนึกความร่วมมือบนพื้นฐานแห่งความเท่าเทียมและความเป็น หุ้นส่วนระหว่างกัน เสริมรากฐานสำหรับประชาคมที่มีความรุ่งเรืองและสันติสุขแห่งประชาชาติ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2) ส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาค โดยเคารพหลักความยุติธรรมและหลักแห่งนิติธรรมในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาค ตลอดจนยึดมั่นในหลักการ แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ

3) ส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และการบริหาร

4) จัดให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในรูปแบบของการอำนวยความสะดวก การฝึกอบรม และวิจัยทางการศึกษา วิชาชีพ วิชาการ และการบริหาร

5) ร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อการใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม การขยายการค้า รวมทั้งการศึกษาปัญหาในด้านการค้าระหว่างประเทศเกี่ยวกับโรค ภัยพิบัติ การปรับปรุงบริการความสะดวกเกี่ยวกับการขนส่งและการคมนาคม และการยกระดับ การครองชีพของประชาชน

6) ส่งเสริมการศึกษาเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

7) อารงความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างอาเซียนกับองค์การระหว่างประเทศและ ระดับภูมิภาค ที่มีความมุ่งหมายและมุ่งประสงค์คล้ายคลึงกัน ในการแสวงหาหนทางทั้งหลายเพื่อให้มี ความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างกัน

ก่อนที่จะรวมตัวกันเป็นอาเซียนนั้น เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2504 ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ได้ร่วมกันก่อตั้งสมาคมอาสา (Association of Southeast Asia : ASA) โดยมีวัตถุประสงค์ คล้ายคลึงกับการก่อตั้งสมาคมอาเซียน แต่ด้วยความผันผวนทางการเมืองทำให้ไม่ได้ดำเนินการต่อ

จุดเริ่มต้นของสมาคมอาสา 3 ประเทศ พัฒนาสู่สมาคมอาเซียน 5 ประเทศ และปัจจุบันอาเซียนมีสมาชิกแล้ว 10 ประเทศ ได้แก่

สมาชิกลำดับที่ 1-5 ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ (เข้าร่วมเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ.2510)

สมาชิกลำดับที่ 6 บรูไนดารุสซาลาม (เข้าร่วมเมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ.2527)

สมาชิกลำดับที่ 7 เวียดนาม (เข้าร่วมเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ.2538)

สมาชิกลำดับที่ 8-9 ลาวและเมียนมาร์ (เข้าร่วมเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ.2540)

สมาชิกลำดับที่ 10 กัมพูชา (เข้าร่วมเมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ.2542)

ด้วยจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นเป็นลำดับนี้ ผู้นำอาเซียนจึงมีการหารือกันเรื่องการรวมเป็นประชาคมอาเซียน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ การเมืองและความมั่นคง สังคมและวัฒนธรรม ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดแก่พลเมืองของทั้ง 10 ประเทศ โดยตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะรวมกันเป็น “ประชาคมอาเซียน” ให้ได้ภายในปี พ.ศ.2563 (ต่อมาเลื่อนขึ้นเป็น พ.ศ.2558) และต้องบรรลุวิสัยทัศน์ทั้ง 4 ประการ คือ

1. อาเซียนจะเป็นวงสมานฉันท์แห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
2. อาเซียนจะเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างมีพลวัต
3. อาเซียนจะมุ่งปฏิสัมพันธ์กับประเทศภายนอก
4. อาเซียนจะเป็นชุมชนแห่งสังคมที่เอื้ออาทร

ดวงตราอาเซียน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รูปรวงข้าวสีเหลือง 10 ต้น หมายถึง ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้ง 10 ประเทศ ประเทศรวมกันเพื่อมิตรภาพและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

พื้นที่วงกลมสีแดง ขอบสีขาว และน้ำเงิน แสดงถึงความเป็นเอกภาพ

อักษร asean สีน้ำเงินใต้รวงข้าว แสดงถึงความมุ่งมั่นที่จะทำงานร่วมกัน เพื่อความมั่นคง สันติภาพ เอกภาพ และความก้าวหน้าของประเทศสมาชิกอาเซียน

สีทั้งหมดที่ปรากฏในสัญลักษณ์ของอาเซียนเป็นสีสำคัญที่ปรากฏในธงชาติของแต่ละประเทศสมาชิก สีน้ำเงิน หมายถึง สันติภาพและความมั่นคง สีแดง หมายถึง ความกล้าหาญและความมีพลวัติ สีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์ และสีเหลือง หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง

คำขวัญอาเซียน

One Vision , One Identity , One Community

วิสัยทัศน์เดียว อัตลักษณ์เดียว ประชาคมเดียว

กฎบัตรอาเซียน

“กฎบัตรอาเซียน” คือ ธรรมนูญหรือกฎหมายสูงสุดของอาเซียน เป็นความตกลงระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนที่กำหนดกรอบโครงสร้างองค์กร เป้าหมาย หลักการ และกลไกที่สำคัญต่าง ๆ ภายในอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์ คือ ทำให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเคารพกฎ กติกาในการทำงานมากขึ้น ผู้นำอาเซียนได้ลงนามรับรองกฎบัตรอาเซียนเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ.2550 และมีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ.2551

กฎบัตรอาเซียนประกอบด้วยข้อบทต่าง ๆ 13 หมวด 55 ข้อ ซึ่งมีสาระเกี่ยวกับความเป็นมาของอาเซียน เหตุผลในการจัดทำกฎบัตรอาเซียน ตลอดจนเจตนารมณ์ในการสร้างประชาคมอาเซียน

กฎบัตรสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

อารัมภบท

เรา บรรดาประชาชน ของรัฐสมาชิกแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน)

โดยมีประมุขรัฐหรือหัวหน้ารัฐบาลของบรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สหภาพพม่า สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เป็นผู้แทน

รับทราบด้วยความพึงพอใจในความสำเร็จอย่างสูงและการขยายตัวของอาเซียนนับตั้งแต่มีการก่อตั้งขึ้นที่กรุงเทพมหานครด้วยการประกาศใช้ปฏิญญาอาเซียน

ระลึกถึงการตัดสินใจจัดทำกฎบัตรอาเซียน ตามแผนปฏิบัติการเวียงจันทน์ ปฏิญญา กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการจัดทำกฎบัตรอาเซียน และปฏิญญาเซบูว่าด้วยแผนแม่บทของกฎบัตรอาเซียน

ตระหนักถึงการมีผลประโยชน์ร่วมกันและการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างประชาชนและรัฐสมาชิกอาเซียนซึ่งมีความผูกพันกันทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนมีวัตถุประสงค์และชะตากรรมร่วมกัน

ได้รับแรงบันดาลใจ และรวมกันภายใต้วิสัยทัศน์เดียวกัน อัตลักษณ์เดียวกันและประชาคมที่มีความเอื้ออาทรเดียวกัน

รวมกันด้วยความปรารถนาเดียวกันและเจตจำนงร่วมกันที่จะดำรงอยู่ในภูมิภาคแห่งสันติภาพ ความมั่นคง และเสถียรภาพที่ถาวร มีการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน มีความมั่งคั่งและความก้าวหน้าทางสังคมร่วมกัน และที่จะส่งเสริมผลประโยชน์ อุดมการณ์ และความมุ่งมั่นปรารถนาที่สำคัญของเรา

เคารพความสำคัญพื้นฐานของมิตรภาพและความร่วมมือ และหลักการแห่งอธิปไตย ความเสมอภาค บุรณภาพแห่งดินแดน การไม่แทรกแซงกัน ฉันทามติและเอกภาพในความหลากหลาย

ยึดมั่นในหลักการแห่งประชาธิปไตย หลักนิติธรรม และธรรมาภิบาล การเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน

ตกลงใจที่จะทำให้แน่ใจถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อประโยชน์ของประชาชนรุ่นปัจจุบันและอนาคต และตั้งมั่นให้ความเป็นอยู่ที่ดี การดำรงชีวิตและสวัสดิการของประชาชนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน

เชื่อมั่นในความจำเป็นที่จะกระชับความสัมพันธ์ที่มีอยู่ของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในระดับภูมิภาค เพื่อบรรลุประชาคมอาเซียนที่มีความเหนียวแน่นทางการเมือง การรวมตัวทางเศรษฐกิจ และมีความรับผิดชอบทางสังคม เพื่อที่จะตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพต่อความท้าทายและโอกาสในปัจจุบันและอนาคต

ผูกพันที่จะเร่งสร้างประชาคมโดยผ่านความร่วมมือและการรวมตัวในภูมิภาคที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ซึ่งประกอบด้วยประชาคมความมั่นคง

อาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ตามที่ระบุไว้ใน
ปฏิญญาบาหลี ว่าด้วยข้อตกลงอาเซียนฉบับที่ 2

สมาชิกอาเซียน

สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Republic of Indonesia)

อินโดนีเซียประกอบด้วยหมู่เกาะน้อยใหญ่ต่าง ๆ เกือบ 18,000 เกาะ ตามเกาะต่าง ๆ
มีภูเขาสูงอยู่ โดยบริเวณภูเขาจะมีภูเขาไฟ

ที่นี่เคยเป็นที่ตั้งของอาณาจักรศรีวิชัยในช่วงพุทธศตวรรษที่ 13-18 ซึ่งครอบคลุมคาบสมุทรม
ลลายู เกาะชวา เกาะสุมาตรา ช่องแคบมะละกา ช่องแคบซุนดาในอินโดนีเซีย และบริเวณภาคใต้
ของไทย

ในอดีต อินโดนีเซียมีความเจริญรุ่งเรืองมาก ก่อนตกอยู่ภายใต้การปกครองของเนเธอร์แลนด์
นานประมาณ 300 ปี และเคยตกอยู่ภายใต้การปกครองของญี่ปุ่นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2

อินโดนีเซียประกาศเอกราชในวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ.2488 เมื่อญี่ปุ่นแพ้สงครามและ
ประกาศยอมจำนนต่อฝ่ายพันธมิตร แต่เนเธอร์แลนด์ไม่ยอมรับการประกาศเอกราชของอินโดนีเซีย จึง
ยกกองทัพเข้าปราบปราม แต่ไม่สำเร็จ อังกฤษจึงเข้ามาไกล่เกลี่ย โดยให้ทั้งสองฝ่ายลงนามในข้อตกลง
ลิงกัตยาตี (Linggadjati Agreement) เมื่อ พ.ศ.2489 โดยเนเธอร์แลนด์ยอมรับอำนาจของรัฐบาล
อินโดนีเซียในเกาะชวาและสุมาตรา

อินโดนีเซียได้รับเอกราชจริง ๆ เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ.2492 แต่เนเธอร์แลนด์ยังคงไม่
ยินยอมให้รวมดินแดนอีเรียนตะวันตกเข้ากับอินโดนีเซีย สหประชาชาติจึงเข้ามาดูแลและเปิดให้มีการ
แสดงประชามติ ในที่สุดจึงโอนอีเรียนตะวันตกให้อยู่ในความปกครองของอินโดนีเซียเมื่อเดือน
พฤษภาคม พ.ศ.2506

เศรษฐกิจ

โครงสร้างเศรษฐกิจของอินโดนีเซียประกอบด้วยการผลิตใน 4 ภาคส่วน ได้แก่ ภาคบริการ ภาคหัตถอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม และภาคการทำเหมืองแร่ ทว่าตลอดครึ่งหลังทศวรรษ 2540 อินโดนีเซียต้องประสบกับปัญหาความไม่สงบทางการเมืองในประเทศ และภัยพิบัติจากคลื่นสึนามิ แผ่นดินไหว ภูเขาไฟโคลน และน้ำท่วม ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ ทำให้รายได้ประชาชาติของอินโดนีเซียค่อนข้างต่ำ

อย่างไรก็ตาม อินโดนีเซียถือเป็นประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ โดยเป็นประเทศที่มีป่าไม้มากที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ น้ำมัน ปิโตรเลียม ซึ่งทำรายได้ให้ประเทศมากที่สุดในด้านเกษตรกรรม มีการปลูกพืชแบบขั้นบันได พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ยาสูบ ข้าวโพด เครื่องเทศ

อินโดนีเซียเป็นประเทศคู่ค้าอันดับที่ 3 ในอาเซียน รองจากมาเลเซีย และสิงคโปร์ และเป็นคู่ค้าอันดับที่ 8 ของการค้าไทยกับโลก สินค้าที่นำเข้าจากไทย ได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ น้ำตาลทราย น้ำมันสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์พลาสติก เป็นต้น สินค้าที่ไทยนำเข้าจากอินโดนีเซีย ได้แก่ ถ่านหิน เครื่องจักรไฟฟ้า สินแร่ โลหะต่าง ๆ เป็นต้น

วัฒนธรรม

ประชากรของอินโดนีเซียมีหลากหลายเชื้อชาติ ได้แก่ ชาวจา哇 ร้อยละ 40.6, ชาวจุนดา ร้อยละ 15, มาดู ร้อยละ 3.3, มาเลย์ ร้อยละ 7.5, และอื่น ๆ ร้อยละ 26 ใช้ภาษาบาฮาซาอินโดนีเซีย เป็นภาษาราชการ คนในประเทศพูดภาษาอังกฤษ ดัตช์ และภาษาพื้นเมืองกว่า 583 ภาษา

เรื่องน่ารู้

มหาสถูปบุโรพุทโธ หรือบรมพุทโธ เป็นศาสนสถานของศาสนาพุทธ นิกายมหายาน และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของประเทศอินโดนีเซีย ตั้งอยู่ในภาคกลางของเกาะชวา สร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ 14 ในสมัยของกษัตริย์ราชวงศ์ไศเรนทรา แห่งอาณาจักรศรีวิชัย องค์การยูเนสโกได้ประกาศให้เป็นมรดกโลกในปี พ.ศ.2534

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประเทศมาเลเซีย (Malaysia)

ด้วยภูมิศาสตร์ของประเทศมาเลเซียที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดจากเส้นศูนย์สูตร ข้ามมหาสมุทรอินเดียระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม ส่วนลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ พัดข้ามทะเลจีนระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายน ลมมรสุมทั้งสองนี้จะมาบรรจบกันที่ คาบสมุทรมลายูหรือบริเวณหมู่เกาะในประเทศมาเลเซีย เรือที่แล่นมาจากเมืองจีนก็จะแล่นลงมา ทางใต้ตามลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ ดังนั้นคาบสมุทรมลายูและฝั่งทะเลทางตะวันตกเฉียงเหนือ ของบอร์เนียวจึงเหมาะที่จะเป็นเมืองท่าที่จอดพักการเดินทางจากอินเดียไปยังจีน ด้วยปัจจัยดังกล่าว ทำให้ประเทศมาเลเซียเป็นเมืองท่าที่มั่งคั่งมาแต่อดีต

นอกจากจะเป็นเมืองท่าทางการค้าแล้ว ยังเป็นเมืองจุดบรรจบผสมผสานระหว่างอารยธรรม ศาสนา และวัฒนธรรม มาเลเซียเป็นอีกประเทศหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีผู้คน จาก หลากหลายเชื้อชาติเข้ามาตั้งรกราก ทั้งชาวมลายู ชาวอินเดียน ชาวจีน ชาวยุโรป เศรษฐกิจ

มาเลเซียมีบทบาทสำคัญในตลาดโลก โดยเป็นแหล่งผลิตยางพาราและปาล์มที่สำคัญ มาเลเซียใช้หลักการ Islam Hadhari หรือมุสลิมสายกลาง ซึ่งเป็นแนวทางส่งเสริมเสถียรภาพระหว่าง ประเทศ โดยเน้นการสร้างความก้าวหน้าและการพัฒนาการศึกษา การใช้หลักธรรมาภิบาล ตลอดจน การอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคมที่มีหลากหลายเชื้อชาติและศาสนา จากการดำเนินนโยบายดังกล่าว ถือได้ว่ามาเลเซียประสบความสำเร็จ เพราะสามารถสร้างบทบาทให้เป็นที่ยอมรับในฐานะผู้นำประเทศ กำลังพัฒนาและเป็นประเทศมุสลิมสายกลางที่ดำเนินนโยบายสอดคล้องกับประเทศตะวันตก

นอกจากมาเลเซียยังให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์แบบทวิภาคีกับประเทศ เพื่อนบ้านและประเทศอื่น ๆ ในเอเชีย แอฟริกา ตะวันออกกลาง ละตินอเมริกา ยุโรป และ สหรัฐอเมริกา

สินค้าส่งออกจากไทยที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า น้ำมันสำเร็จรูป เคมีภัณฑ์ ข้าว เม็ดพลาสติก เป็นต้น สินค้าที่ไทยนำเข้าจากมาเลเซีย คือ น้ำมันดิบ คอมพิวเตอร์ เครื่องจักร เคมีภัณฑ์

วัฒนธรรม

ประชากรนับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 55 , ศาสนาพุทธ ร้อยละ 25 , ศาสนาคริสต์ ร้อยละ 13 , ศาสนาฮินดู ร้อยละ 7 , และลัทธิพื้นเมือง ร้อยละ 4 มาเลเซียบัญญัติในรัฐธรรมนูญให้ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาประจำชาติ และผู้นับถือศาสนาอิสลามจะมีสิทธิพิเศษคือ ได้รับเงินอุดหนุนทางการศึกษา สาธารณสุข การคลอดบุตร งานแต่งงาน และงานศพ

เรื่องน่ารู้

มาเลเซียเป็นประเทศที่มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีอยู่ในอันดับ 3 ของอาเซียน มีปริมาณน้ำมันสำรองเป็นอันดับ 3 และก๊าซธรรมชาติมากเป็นอันดับ 2 ของเอเชีย-แปซิฟิก นอกจากนี้มาเลเซียยังตั้งเป้าหมายเป็น “ประเทศพัฒนาแล้ว” ในปี พ.ศ.2563

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Republic of the Philippines)

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ประกอบด้วยเกาะ จำนวน 7,107 เกาะ ตั้งอยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิก ถือเป็นประเทศที่มีพรมแดนทางทะเลที่ติดต่อกันยาวมากที่สุดในโลก ในอดีตฟิลิปปินส์เป็นดินแดนที่มีการช่วงชิงของเจ้าอาณานิคมหลายประเทศ อาทิ อังกฤษ จีน ฮอลันดา ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น โปรตุเกส รวมทั้งสเปน สหรัฐอเมริกา ทำให้วัฒนธรรมของประเทศเหล่านี้มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมของฟิลิปปินส์

เฟอร์ดินานด์ มาเจลลัน นักเดินเรือชาวโปรตุเกสมาถึงหมู่เกาะฟิลิปปินส์ ในปี พ.ศ. 2064 ต่อมา มีเกล โลเปซ เด เลกัสปี มาถึงฟิลิปปินส์ในปี พ.ศ. 2108 และตั้งชุมชนชาวสเปนซึ่งพัฒนา

มาเป็นอาณานิคมในเวลาต่อมา ฟิลิปปินส์ได้รับเอกราชในวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ.2489 ภายหลังจากการตกเป็นอาณานิคมของสเปนและสหรัฐอเมริกา

วัฒนธรรม

ฟิลิปปินส์เป็นอีกประเทศที่เป็นสังคมพหุวัฒนธรรม อັตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและอารยธรรมของชาวฟิลิปปินส์เกิดขึ้นจากการหลอมรวมกันของหลายชนเผ่า เช่น ชนเผ่า Negritos เป็นกลุ่มชนพื้นเมืองของฟิลิปปินส์ ปัจจุบันมีเหลือไม่เกิน 30,000 คน ส่วนพวกประชากรลูกผสมที่เรียกว่า Mestizo มีอยู่ร้อยละ 2 นอกจากนี้ยังมีชาวจีนคิดเป็นร้อยละ 3 และประชากรอีกหลายเชื้อชาติจากทุกทวีป จึงจัดได้ว่าปะเทศฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่มีชนกลุ่มต่าง ๆ หลากหลายมากที่สุดประเทศหนึ่งในเอเชีย

ประเทศฟิลิปปินส์มีการใช้ภาษามากกว่า 170 ภาษา โดยเกือบทั้งหมดเป็นตระกูลภาษาย่อยมาลาโย-โปลินีเซียนตะวันตก รัฐธรรมนูญได้ระบุให้ภาษาฟิลิปปิโน (ตากาล็อก) และภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ที่ใช้กันมากมีทั้งหมด 8 ภาษา ได้แก่ ภาษาสเปน ภาษาจีนฮกเกี้ยน ภาษาจีนแต้จิ๋ว ภาษาอินโดนีเซีย ภาษาซินด์ ภาษาปัญจาบ ภาษาเกาหลี และภาษาอาหรับ

เศรษฐกิจ

ฟิลิปปินส์มีรายได้จากการค้าแรงงานในต่างแดนสูงที่สุดเป็นอันดับ 3 ของโลก เนื่องจากชาวฟิลิปปินส์มีทักษะทางภาษาอังกฤษและภาษาสเปน ทำให้เป็นข้อได้เปรียบแรงงานในประเทศอาเซียนอื่น ๆ ประเทศที่ชาวฟิลิปปินส์นิยมไปทำงานคือ สหรัฐอเมริกา ซึ่งส่วนใหญ่ไปเป็นพยาบาล วิศวกร นักดนตรี และธุรกิจด้านการบริการ

สินค้าส่งออกของฟิลิปปินส์ ได้แก่ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ทรัพยากรเชื้อเพลิง และป่าไม้ ในขณะเดียวกัน ฟิลิปปินส์ก็เร่งส่งเสริมการส่งออกให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ทั้งในภาคสินค้าเกษตร เกษตรอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมอาหารเพื่อการส่งออก อาหารฮาลาล เพื่อทดแทนการส่งออกสินค้าประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีความต้องการชะลอลงในอนาคต ฟิลิปปินส์อาจเป็นคู่แข่งในการส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารกับไทย

เรื่องน่ารู้

ฟิลิปปินส์เคยมีความผูกพันแน่นแฟ้นกับสหรัฐอเมริกามากที่สุด จนกล่าวได้ว่า ฟิลิปปินส์เป็นรัฐที่ 51 ของสหรัฐอเมริกา เนื่องจากหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สหรัฐฯ ได้ให้ความช่วยเหลือทางทหาร เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมแก่ฟิลิปปินส์เป็นอันมาก

สาธารณรัฐสิงคโปร์ (Republic of Singapore)

สิงคโปร์เป็นประเทศที่สามารถพัฒนาประเทศได้อย่างรวดเร็ว ภายในระยะเวลาสี่ทศวรรษ สิงคโปร์ก็ก้าวเข้าสู่การเป็นประเทศที่มีเสถียรภาพมากที่สุดประเทศหนึ่งในเอเชีย แม้สิงคโปร์จะไม่มีทรัพยากรธรรมชาติมากนัก แต่ด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นพัฒนาทรัพยากรบุคคล ให้มีความรอบรู้ทั้งด้านเทคโนโลยี ควบคู่กับการปลูกฝังค่านิยมเรื่องความมีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย และมีเป้าหมายในการพัฒนาตนเองและประเทศอย่างชัดเจน ทำให้สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีศักยภาพทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการศึกษา จึงถือได้ว่าสิงคโปร์เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วครบทุกด้าน

ในอดีต สิงคโปร์เป็นประเทศอาณานิคมของโปรตุเกส ฮอลันดา อังกฤษ และญี่ปุ่น ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม แม้ช่วงประวัติศาสตร์ของสิงคโปร์จะเคยอยู่ในห้วงการปกครองของอาณานิคมหลากหลายประเทศก็ตาม แต่เมื่อสิงคโปร์ได้รับเอกราชเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ.2508 กลับใช้เวลาในการพัฒนาประเทศเพียงไม่นานก็สามารถนำพาประเทศให้เป็นหนึ่งได้อย่างเต็มภาคภูมิ โดยเฉพาะในสมัยการบริหารของนายกรัฐมนตรี ลี กวน ยู

เศรษฐกิจ

สิงคโปร์เป็นผู้กลั่นน้ำมันรายใหญ่เป็นอันดับ 2 รองจากสหรัฐอเมริกา และตั้งเป้าหมายว่าจะเป็นศูนย์กลางการวิจัยเทคโนโลยีทางการแพทย์สมัยใหม่อย่างเรื่องสเต็มเซลล์อีกด้วย รายได้หลัก

ของสิงคโปร์มาจากการส่งออกน้ำมันและผลิตภัณฑ์ คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 26.2 ของมูลค่าสินค้าส่งออกที่ผลิตในประเทศ รองลงมาคือ เคมีภัณฑ์ร้อยละ 19.6 และเครื่องใช้ไฟฟ้า ร้อยละ 19.2

สำหรับสินค้านำเข้าที่สำคัญคือ เครื่องจักรกล น้ำมัน เคมีภัณฑ์ และอาหาร โดยกว่าครึ่งเป็นการนำเข้ามาเพื่อส่งออกต่อ

วัฒนธรรม

ประเทศสิงคโปร์มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ทั้งชาวจีน ร้อยละ 76.5, ชาวมาเลย์ ร้อยละ 13.8, ชาวอินเดีย ร้อยละ 8.1, และอื่น ๆ ร้อยละ 1.6 โดยชาวจีนถือเป็นผู้มีอิทธิพลสูงในภาคธุรกิจ

ด้านศาสนาก็มีความหลากหลายเช่นกัน คือ มีทั้งศาสนาพุทธ ศาสนาฮินดู ศาสนาคริสต์ และลัทธิเต๋า นอกจากนี้ยังมีการเช่นไหว้วิญญาณบรรพบุรุษและมีความเชื่อในเรื่องของเทพเจ้าตามธรรมเนียมปฏิบัติดั้งเดิมอีกด้วย

เทศกาลสำคัญของสิงคโปร์ ส่วนมากมีความเกี่ยวข้องกับความเชื่อทางศาสนา เช่น เทศกาลตรุษจีนของชาวสิงคโปร์เชื้อสายจีน เทศกาลวันศุกร์ศักดิ์สิทธิ์ของชาวคริสต์ เทศกาลวิสาขบูชาของชาวพุทธ เทศกาลฮารีรายอ ซึ่งเป็นการเฉลิมฉลองของชาวมุสลิมหลังการสิ้นสุดพิธีถือศีลอด และเทศกาลที่ปาวลี เทศกาลแห่งแสงสว่างและเป็นการขึ้นปีใหม่ของชาวฮินดูในสิงคโปร์

เรื่องน่ารู้

ชื่อสาธารณรัฐสิงคโปร์เขียนในภาษาของชนชาติต่าง ๆ ดังนี้

Republic of Singapore (อังกฤษ)

Republik of Singapura (มาเลย์)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ราชอาณาจักรไทย (Kingdom of Thailand)

ดินแดนของประเทศไทยเคยเป็นพื้นที่ของอาณาจักรต่าง ๆ ในอดีต นักประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่เชื่อว่าอาณาจักรสุโขทัยเป็นจุดเริ่มต้นของประวัติศาสตร์ของไทย เรื่อยมาจนถึงอาณาจักรอยุธยา กรุงธนบุรี และกรุงรัตนโกสินทร์

ในสมัยสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จักรวรรดินิยมได้คุกคามประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้สยามยอมเสียดินแดนบางส่วนแก่ฝรั่งเศสและอังกฤษ แลกกับการไม่ต้องตกเป็นอาณานิคมของชาติใด อย่างไรก็ตาม สยามก็ต้องรับอิทธิพลจากประเทศตะวันตกเข้าสู่ประเทศ จนกระทั่งการปฏิรูปทางสังคมและวัฒนธรรมในเวลาต่อมา

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว สยามเข้าร่วมสงคราม สยามเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 โดยอยู่ฝ่ายสัมพันธมิตรซึ่งเป็นฝ่ายชนะสงคราม ทำให้ได้รับการยอมรับจากนานาประเทศ นำมาซึ่งการแก้ไขสนธิสัญญาอันไม่เป็นธรรมทั้งหลาย เพื่อให้ชาติมีอธิปไตยอย่างแท้จริง

สมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475

เศรษฐกิจ

ประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลาง มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นลำดับที่ 20 ของโลก มีมูลค่าการส่งออกเป็นลำดับที่ 24 ของโลก และมีมูลค่าการนำเข้าเป็นอันดับที่ 23 ของโลก ตลาดนำเข้าสินค้าไทยที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น จีน สหรัฐอเมริกา มาเลเซีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ สิงคโปร์ ไต้หวัน เกาหลีใต้ ซาอุดีอาระเบีย และอินโดนีเซีย รายได้หลักของประเทศมาจากอุตสาหกรรมส่งออกสินค้าและบริการ การท่องเที่ยว เกษตรกรรม และทรัพยากรธรรมชาติ

ไทยมีผลผลิตที่หลากหลาย ทั้งสินค้าเกษตร สินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งช่วยลดความผันผวนของเศรษฐกิจ การพัฒนาเศรษฐกิจไทยที่ผ่านมา ทำให้ไทยสามารถแข่งขันในเวทีโลกได้ แต่ขณะเดียวกันเศรษฐกิจไทยยังมีจุดอ่อนด้านการนำเข้าวัตถุดิบ เช่น ชิ้นส่วน พลังงาน และเทคโนโลยี การผลิตที่พึ่งทรัพยากรมากกว่าองค์ความรู้ ทำให้มีต้นทุนการผลิตที่สูง ด้านการขนส่งที่ขาดการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบทำให้ต้นทุนการขนส่งมีทุนสูง โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารยังไม่กระจายไปสู่ชนบทอย่างพอเพียง เป็นต้น

สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบรถยนต์ แผงวงจรไฟฟ้า ยางพารา อัญมณีและเครื่องประดับ เม็ดพลาสติก เหล็ก เคมีภัณฑ์ เป็นต้น

สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ น้ำมันดิบ เครื่องจักรและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ แผงวงจรไฟฟ้า เหล็ก เป็นต้น

วัฒนธรรม

ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ ประชาชนไทยนับถือศาสนาพุทธร้อยละ 94.6 ศาสนาอิสลามร้อยละ 4.6 และศาสนาคริสต์ร้อยละ 0.7

ประเทศไทยประกอบด้วยเชื้อสายไทยร้อยละ 75 เชื้อสายจีนร้อยละ 14 และเชื้อสายอื่น ๆ ร้อยละ 11 มีภาษาไทยเป็นภาษาราชการ

เรื่องน่ารู้

ประเทศไทยมีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 50 ของโลก มีเนื้อที่ 513,115 ตารางกิโลเมตร และมีประชากรมากเป็นอันดับที่ 20 ของโลก คือ ประมาณ 66 ล้านคน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรูไนดารุสซาลาม (Brunei Darussalam)

เนการาบรูไนดารุสซาลาม หรือบรูไน เป็นประเทศที่ตั้งอยู่บนเกาะบอร์เนียวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ชายฝั่งทางด้านเหนือจรดทะเลจีนใต้พรมแดนทางบกถูกล้อมรอบด้วยรัฐซาราวัก ประเทศมาเลเซีย บรูไนดารุสซาลาม แปลว่า นครแห่งสันติสุข

ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 19 ถึงพุทธศตวรรษที่ 21 บรูไนเรืองอำนาจมาก มีอาณาเขตครอบคลุมส่วนใหญ่ของเกาะบอร์เนียวและส่วนหนึ่งของหมู่เกาะซูลู สินค้าส่งออกที่สำคัญในสมัยนั้น ได้แก่ การบูร พริกไทย และทองคำ

หลังจากนั้น บรูไนเสื่อมอำนาจลงเนื่องจากสเปนและฮอลันดาได้แผ่อำนาจเข้ามา จนในปี พ.ศ.2431 บรูไนตกอยู่ใต้อารักขาของอังกฤษ และมีการลงนามในสนธิสัญญายินยอมอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษอย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ.2449

บรูไนอยู่ภายใต้อารักขาของอังกฤษนานถึง 95 ปี และได้รับเอกราชเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2527 มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญซึ่งกำหนดให้สุลต่านทรงเป็นพระประมุข นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

เศรษฐกิจ

บรูไนเป็นผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่อันดับสามในภูมิภาคอาเซียน รองจากอินโดนีเซียและมาเลเซีย และเป็นผู้ผลิตก๊าซธรรมชาติ LNG อันดับสี่ของโลก จึงมีรายได้หลักจากการส่งออกน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติ คิดเป็นมูลค่ากว่าร้อยละ 90 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด โดยส่งออกไปยังญี่ปุ่น ออสเตรเลีย จีน อินเดีย สิงคโปร์ ไทย และเกาหลีใต้ ในขณะที่เดียวกันบรูไนนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภค อาหาร และเครื่องจักรอุตสาหกรรม รถยนต์ เครื่องมือเครื่องใช้ไฟฟ้าจากสิงคโปร์ อังกฤษ มาเลเซีย และสหรัฐอเมริกา

นอกเหนือจากอุตสาหกรรมน้ำมัน บรูไนยังมีอุตสาหกรรมอื่น ๆ อีก อาทิ อุตสาหกรรมอาหาร ฮาลาล โดยรัฐบาลได้เปิดตัวโครงการ Brunei Premium Halal Brand ขึ้น ภายใต้ความร่วมมือกับภาคเอกชนออสเตรเลีย เพื่อยกระดับมาตรฐานสินค้าและอาหารฮาลาลบรูไนสู่ตลาดสากล นอกจากนี้ยังส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีจุดขายอยู่ที่การเป็นประเทศที่มีความสงบและปลอดภัย และมีนโยบายที่จะพัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางทางการค้า การท่องเที่ยว และการรักษาพยาบาล

ปัจจุบัน บรูไนกำลังพยายามเปลี่ยนแปลงจากเศรษฐกิจที่พึ่งพาน้ำมันเป็นหลักไปสู่โครงสร้างเศรษฐกิจที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีการคาดการณ์ว่าปริมาณน้ำมันสำรองที่ยืนยันแล้วของบรูไนจะหมดลงในราวปี พ.ศ.2558 โดยรัฐบาลได้ส่งเสริมในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม มีบทบาทมากขึ้น มีมาตรการเปิดเสรีด้านการค้าและสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนจากต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม บรูไนยังคงประสบกับอุปสรรคต่าง ๆ ในการพัฒนาอุตสาหกรรม อาทิ การขาดแคลนช่างฝีมือ ตลาดภาคในประเทศที่มีขนาดเล็กประกอบกับบรูไนไม่มีแรงงานในประเทศเพียงพอ และต้องอาศัยแรงงานจากต่างประเทศเป็นหลัก

วัฒนธรรม

ศาสนาประจำชาติคือ ศาสนาอิสลาม ร้อยละ 67 , ศาสนาอื่น ๆ ได้แก่ ศาสนาพุทธ ร้อยละ 13 , ศาสนาคริสต์ ร้อยละ 10 , และศาสนาฮินดู ชาวบรูไนจะดำเนินชีวิตตามข้อบัญญัติของศาสนาอิสลามและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

เรื่องน่ารู้

ชาวบรูไนจะทักทายด้วยการจับมือเบา ๆ แต่สตรีจะไม่ยื่นมือให้บุรุษจับ การชี้นิ้วไปที่คนหรือสิ่งของจะใช้นิ้วหัวแม่มือชี้ สตรีจะไม่ให้เท้าชี้ไปทางผู้ชาย และไม่ส่งเสียงหรือหัวเราะเสียงดัง เพราะถือว่าไม่สุภาพ

สตรีชาวบรูไนจะแต่งกายมิดชิด นุ่งกระโปรงยาว เสื้อแขนยาว และมีผ้าโพกศีรษะ หลีกเลี้ยงเสื้อผ้าสีเหลือง เพราะถือเป็นสีของพระมหากษัตริย์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สาธารณรัฐเวียดนาม (Socialist Republic of Vietnam)

เวียดนามเคยเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศสตั้งแต่ พ.ศ.2381 หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 โฮจิมินห์ และชาวเวียดนามได้ร่วมกันจัดตั้งขบวนการคอมมิวนิสต์เวียดนามขึ้นเพื่อต่อต้านฝรั่งเศส ในปี พ.ศ. 2497 มีการเจรจาสงบศึก เวียดนามได้รับเอกราชและแบ่งประเทศออกเป็น 2 ฝ่าย คือ เวียดนามเหนือและเวียดนามใต้

โฮจิมินห์ซึ่งเป็นผู้นำเวียดนามเหนือ พยายามล้มล้างโงดinhห์เสียมและรัฐบาลเวียดนามใต้ ที่ต่อต้านคอมมิวนิสต์ เวียดนามเหนือสนับสนุนเวียดกง (กลุ่มประชาชนและชาวนาเวียดนามใต้) ให้ต่อต้านรัฐบาลตนเอง ทั้งสองฝ่ายต่างสู้รบกัน เวียดนามใต้ได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐอเมริกา ส่วนเวียดกงได้รับการสนับสนุนจากเวียดนามเหนือและสหภาพโซเวียต

ปี พ.ศ.2506 โงดinhห์เสียมเสียชีวิต เวียดนามใต้ขาดเสถียรภาพทางการเมือง ในปี พ.ศ.2515 เวียดนามเหนือโจมตีเวียดนามใต้อย่างหนัก สหรัฐอเมริกาทิ้งระเบิดที่เมืองท่าไฮฟองของเวียดนามเหนือเพื่อช่วยเหลือเวียดนามใต้ ในปี พ.ศ.2518 เวียดนามใต้แพ้สงคราม เวียดนามเหนือสามารถรวม เวียดนามทั้งสองเข้าเป็นประเทศเดียวกัน ใช้ชื่อประเทศใหม่ว่า “สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม” มีการปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์

เศรษฐกิจ

เวียดนามมีการปฏิรูปประเทศที่มีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง มีการปรับระบบเศรษฐกิจที่ใช้ กลไกตลาด ภาคอุตสาหกรรมมีการเติบโตและมีศักยภาพในการส่งออกน้ำมันและสินค้าเกษตร เช่น ข้าว เวียดนามเป็นคู่แข่งการส่งออกข้าวที่สำคัญของไทย

อย่างไรก็ตาม อัตราเงินเฟ้อของเวียดนามจัดว่าสูงกว่าประเทศอื่นในเอเชีย ทั้งนี้เพราะ ความล่าช้าในการปฏิรูปเศรษฐกิจ สินค้าส่งออกที่สำคัญคือน้ำมันดิบ ถ่านหิน สิ่งทอ เสื้อผ้าสำเร็จรูป รองเท้า อาหารทะเล ข้าว ผลิตภัณฑ์ไม้ ยางพารา ชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์

และกาแฟ ขณะที่สินค้านำเข้าที่สำคัญ คือ วัตถุดิบเพื่อสิ่งทอ เครื่องหนัง เครื่องจักร ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม จักรยานยนต์

ภายใต้การดำเนินนโยบายโดยเมื่อดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ.2529 รัฐบาลเวียดนามได้เร่งปฏิรูประบบเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เศรษฐกิจเวียดนามขยายตัวอย่างรวดเร็ว การดำเนินนโยบายที่เปิดรับการลงทุนจากทั่วโลก ทั้งนี้เพราะเวียดนามมุ่งมั่นพัฒนาประเทศอย่างจริงจัง รัฐบาลส่งเสริมบรรยากาศการลงทุน ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะพลังงานและแร่ธาตุ เวียดนาม มีแหล่งน้ำมันดิบกระจายอยู่ทั่วทุกภาค ทำให้เวียดนามเป็นประเทศผู้ส่งออกน้ำมันดิบอันดับ 3 รองจากมาเลเซียและอินโดนีเซีย นอกจากนี้เวียดนามยังมีก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน ทรัพยากรดิน และน้ำ ทำให้เวียดนามส่งออกผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในระดับโลกหลายรายการ เช่น ส่งออกพริกไทยเป็นอันดับ 1 ของโลก ข้าวเป็นอันดับ 2 รองจากไทย กาแฟเป็นอันดับ 2 รองจากบราซิล เม็ดมะม่วงหิมพานต์เป็นอันดับ 2 รองจากอินเดีย เป็นต้น

ด้านการลงทุน ไทยจัดเป็นประเทศที่เข้าไปลงทุนในเวียดนามเป็นอันดับที่ 13 กิจกรรมที่นักลงทุนชาวไทยนิยมไปลงทุน ได้แก่ การท่องเที่ยวและบริการ (โรงแรม รีสอร์ท ที่พักตากอากาศ) ร้านอาหาร อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป อุตสาหกรรมพลาสติก เป็นต้น

วัฒนธรรม

ประชากรเวียดนามส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 90 นับถือศาสนาคริสต์ประมาณ ร้อยละ 7 ที่เหลือนับถือศาสนาอื่น ๆ

อย่างไรก็ดี เวียดนามไม่มีศาสนาประจำชาติ รัฐธรรมนูญเวียดนามบัญญัติให้ประชาชนมีเสรีภาพในการเลือกนับถือศาสนา แต่เมื่อจีนปกครองเวียดนามได้นำลัทธิขงจื้อเข้ามาเผยแพร่ รวมทั้งลัทธิการบูชาวิญญาณบรรพบุรุษตามธรรมเนียมจีน ทำให้ชาวเวียดนามรับเอาประเพณีการเซ่นไหว้ดวงวิญญาณเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมเวียดนาม นอกจากนี้เวียดนามยังนับถือลัทธิเต๋าและศาสนาพุทธนิกายมหายาน แต่ก็ยังมีชาวเวียดนามอีกจำนวนมากที่เคารพบูชาเทพเจ้าตามความเชื่อของบรรพบุรุษ

นอกจากนี้ อิทธิพลของจีนยังปรากฏชัดทั้งในด้านสถาปัตยกรรม อาหารการกิน จะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับวัฒนธรรมของจีนมาก และยังมีความหลากหลายของผู้คนของชาวเขาหลากหลายชนเผ่าทางภาคเหนือของเวียดนาม และเมื่อสมัยที่ฝรั่งเศสเข้ามาปกครอง เวียดนามก็ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมฝรั่งเศสด้วย ได้แก่ ดิกที่อยู่อาศัยที่ดูทันสมัยสไตล์โคโลเนียลที่มีให้เห็น

มากมาย ดังนั้นวัฒนธรรมต่าง ๆ ของเวียดนามจึงมีการผสมผสานกันเป็นอย่างมาก ทั้งด้านที่อยู่อาศัย เทศกาล อาหาร เป็นต้น

ประชาชนส่วนใหญ่ของชาวเวียดนาม คือ ชาวเวียดนาม มีอยู่ประมาณร้อยละ 86 นอกจากนี้ ยังมีชนกลุ่มน้อยอีก ได้แก่ โท่ ไต ม้ง เขมร และอื่น ๆ ภาษาราชการคือ ภาษาเวียดนาม ส่วนภาษาอื่น ๆ ที่นิยมใช้คือ ภาษาของเวียดนามในช่วงแรกใช้อักษรจีนตลอด จนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ.2463 จึงเปลี่ยนมาใช้อักษรโรมัน (Quoc Ngu) และถ้าสังเกตจริง ๆ แล้วเป็นวัฒนธรรมของฝรั่งเศส

เรื่องน่ารู้

อาหารเวียดนามเป็นอาหารที่คนไทยนิยม เพราะเป็นอาหารที่มีผักเป็นเครื่องแกงและไม่ค่อยมีไขมัน ปัจจุบันมีร้านอาหารเวียดนามในกรุงเทพฯ เป็นจำนวนมาก

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (Lao People 's Democratic Republic)

อาณาจักรล้านช้างคืออาณาจักรในประวัติศาสตร์ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในช่วงเวลาหนึ่งอาณาจักรล้านช้างได้แบ่งแยกออกเป็น 3 อาณาจักร คือ อาณาจักรล้านช้างหลวงพระบาง อาณาจักรล้านช้างเวียงจันทน์ และอาณาจักรล้านช้างจำปาศักดิ์ ต่างเป็นอิสระไม่ขึ้นแก่กัน

สยามได้ปกครองดินแดนลาวทั้งสามส่วนในฐานะประเทศราชรวม 114 ปี ในปี พ.ศ.2436 สยามได้เกิดข้อขัดแย้งกับฝรั่งเศสในเรื่องอำนาจเหนือดินแดนฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงจนเกิดวิกฤตการณ์ ร.ศ.112 ดินแดนลาวเกือบทั้งหมดตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของประเทศฝรั่งเศส และถูกรวมเป็นส่วนหนึ่งของอินโดจีน ฝรั่งเศส

ลาวประกาศเอกราชจากฝรั่งเศสในปี พ.ศ.2496 มีการรวบรวมอาณาจักรล้านช้างหลวงพระบาง อาณาจักรล้านช้างเวียงจันทน์ และอาณาจักรล้านช้างจำปาศักดิ์เข้าด้วยกัน

เป็นราชอาณาจักรลาว โดยมีเจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวงศ์ ดำรงตำแหน่งเป็นเจ้ามหาชีวิต (พระมหากษัตริย์)

พ.ศ.2502 เจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวงศ์เสด็จสวรรคต เจ้าสว่างวัฒนาจึงขึ้นครองราชย์เป็นเจ้ามหาชีวิตแทน เจ้าสุภานุวงศ์ หนึ่งในคณะลาวอิสระประกาศตนว่าเป็นคอมมิวนิสต์ และเป็นหัวหน้าขบวนการประเทศลาว ในปี พ.ศ.2518 พรรคประชาชนปฏิวัติลาวโดยการนำของเจ้าสุภานุวงศ์ได้รับการสนับสนุนจากสหภาพโซเวียตและเวียดนามเหนือ เข้ายึดอำนาจจากเจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวัฒนา เจ้าชีวิตศรีสว่างวัฒนาทรงยินยอมสละราชสมบัติ พรรคประชาชนปฏิวัติลาวจึงประกาศสถาปนาประเทศลาวเป็น “สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” อย่างเป็นทางการในวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ.2518

วัฒนธรรม

ศาสนาพุทธนิกายเถรวาทเป็นศาสนาประจำชาติ ผู้นับถือราวร้อยละ 60 ควบคู่ไปกับการนับถือผีบรรพบุรุษ ส่วนที่เหลือนับถือศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลาม ด้านภาษา ภาษาลาวเป็นภาษาทางการทั้งภาษาพูดและระบบของภาษาเขียน ปัจจุบันมีการใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อกับต่างประเทศและการค้ามากขึ้น ส่วนภาษาฝรั่งเศสใช้ในวงราชการและการติดต่อค้าขายบ้าง

วัฒนธรรมประเพณีของคนลาวมีความคล้ายคลึงกับคนภาคอีสานของไทย เช่น ประเพณีทางพระพุทธศาสนา การทำบุญวันมาฆบูชา วันออกพรรษา วันสงกรานต์ ด้านเครื่องดนตรี ลาวมีแคนเป็นเครื่องดนตรีประจำชาติ มีหมอขับหมอลำ เป็นต้น

เศรษฐกิจ

ลาวดำเนินนโยบายเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ตั้งแต่ปี พ.ศ.2518 และเริ่มปฏิรูประบบเศรษฐกิจเสรีเมื่อปี พ.ศ.2529 โดยมุ่งสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ และดึงดูดการลงทุนจากประเทศต่าง ๆ อาทิ สหรัฐอเมริกา แคนาดา ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส จีน ไทย และเวียดนาม ให้เข้ามาลงทุนในลาวมากขึ้น

ปี พ.ศ.2550 ไทยเป็นคู่ค้าอันดับ 1 ของลาว ในขณะที่ลาวเป็นคู่ค้าอันดับที่ 25 ของไทย สินค้าที่ส่งออกจากไทยที่สำคัญ ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป อุปกรณ์รถยนต์และส่วนประกอบเหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล เป็นต้น สินค้าที่ไทยนำเข้าจากลาว ได้แก่ สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ เชื้อเพลิงอื่น ๆ ไม้ซุง ไม้แปรรูป ถ่านหิน เป็นต้น

เรื่องน่ารู้

ลาวเป็นประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประเทศเดียวที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (Republic of the Union of Myanmar)

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์หรือพม่าเป็นประเทศที่อยู่ทางทิศตะวันตกของประเทศไทย มีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยตั้งแต่สมัยอยุธยา เพราะต้องทำสงครามเพื่อช่วงชิงอิทธิพลและขยายอำนาจกันมาตลอด จนกระทั่งในยุคอาณานิคม พม่าอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษในปี พ.ศ.2429 ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงได้รับเอกราชจากอังกฤษ และจัดการปกครองแบบสหภาพ โดยรวมดินแดนกลุ่มชนต่าง ๆ แล้วจัดตั้งเป็นประเทศ เนื่องจากมีชนชาติต่าง ๆ อาศัยอยู่ร่วมกันมากมาย จึงก่อให้เกิดปัญหาทางการเมือง โดยเฉพาะปัญหาชนกลุ่มน้อยหลายกลุ่มที่แย่งชิงผลประโยชน์กัน จนเกิดสงครามสู้รบกันตลอดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบัน เมียนมาร์อยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลทหาร แบ่งการปกครองออกเป็น 7 ภาค ได้แก่ อีรวดี พะโค มาเกว มัณฑะเลย์ สะกาย ตะนาวศรี (ตานินตายี) และย่างกุ้ง และรัฐ 7 รัฐ ได้แก่ รัฐชิน รัฐกะฉิ่น รัฐกระเหรี่ยง รัฐกะยา รัฐมอญ รัฐยะไข่ และรัฐชาน

วัฒนธรรม

เมียนมาร์บัญญัติให้ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติใน พ.ศ.2517 มีผู้นับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาท ร้อยละ 92.3 , ศาสนาคริสต์ ร้อยละ 2 , ศาสนาอิสลาม ร้อยละ 4

ชาวพม่าได้ชื่อว่าเป็นชนชาติที่ยังยึดมั่นคำสอนในพระพุทธศาสนาอย่างเหนียวแน่นที่สุดชาติหนึ่งของโลก มีการสร้างเจดีย์ พระธาตุ และศาสนสถานทั่วทั้งประเทศ เจดีย์ที่สำคัญ เช่น พระมหาเจดีย์ชเวดากอง เจดีย์ชเวมอร์ดอร์ (พระธาตุมูเตตา) เป็นต้น

ด้านภาษา นอกจากภาษาพม่า ซึ่งเป็นภาษาทางราชการแล้ว เมียนม่ายังมีภาษาหลักที่ใช้งานในประเทศถึงอีก 18 ภาษา เช่น ภาษามอญ ภาษากระเหรี่ยง ภาษาอาระกัน (ยะไข่) ภาษาจิงผ่อ (กะฉิ่น) ภาษาอาข่า ภาษาไทใหญ่ ภาษาไทคั่วตี้ เป็นต้น

เศรษฐกิจ

เมียนมาร์เป็นประเทศที่มีการทำเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยปลูกข้าวเจ้า ปอกระเจา อ้อย และพืชเมืองร้อนอื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีทรัพยากรแร่ที่อุดมสมบูรณ์ ได้แก่ น้ำมันปิโตรเลียม สังกะสี และดีบุก สินค้าที่ไทยนำเข้าจากเมียนมาร์ส่วนใหญ่จะเป็นสินค้ากลุ่มพลังงาน ถือเป็นประเทศคู่ค้าของไทยอันดับที่ 23 และอันดับที่ 6 ของประเทศในกลุ่มอาเซียน

แม้ว่าเมียนมาร์จะถูกคว่ำบาตรจากนานาประเทศอันเนื่องมาจากปัญหาการเมืองการปกครองภายในประเทศ แต่ด้วยความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติทำให้เมียนม่ายังคงเป็นคู่ค้าที่สำคัญของประเทศมหาอำนาจ เช่น ประเทศจีนและอินเดีย

เรื่องน่ารู้

อองซาน ซูจี เจ้าของรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพใน พ.ศ.2534 เป็นผู้เคลื่อนไหวทางการเมืองคนสำคัญของเมียนมาร์ รัฐบาลเมียนมาร์สั่งจำกัดบริเวณให้อยู่แต่ในบ้านพักเป็นเวลาเกือบ 21 ตั้งแต่ วันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ.2532 จนกระทั่งเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ.2553 เธอจึงได้รับอิสรภาพ

ในช่วงปลายเดือนพฤษภาคม 2555 นางซูจีได้เดินทางออกนอกประเทศเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ถูกกักบริเวณ โดยเข้าร่วมประชุมสภาเศรษฐกิจโลกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ประเทศไทย โดยก่อนหน้าการประชุม นางซูจีได้เยี่ยมแรงงานพม่าที่จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อรับทราบปัญหาต่าง ๆ และให้กำลังใจแรงงานดังกล่าวด้วย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ราชอาณาจักรกัมพูชา (Kingdom of Cambodia)

กัมพูชามีชื่ออย่างเป็นทางการว่า ราชอาณาจักรกัมพูชา มีพรมแดนทางบกติดต่อกับประเทศไทยราว 798 กิโลเมตร และมีพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลประมาณ 26,000 ตารางกิโลเมตร จึงเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดทั้งโอกาสและปัญหา นอกจากนี้ยังเป็นจุดเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวที่สำคัญระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ในอดีต จักรวรรดิขะแมร์เป็นอาณาจักรที่ยิ่งใหญ่ โดยเฉพาะในยุคสมัยของพระเจ้าชัยวรมัน ที่ 2 จักรวรรดิขะแมร์เรืองอำนาจทั้งการปกครองและวัฒนธรรม อำนาจและความมั่นคงมหาศาลของจักรวรรดิขะแมร์ที่มีพระมหากษัตริย์ครองราชสมบัติสืบต่อกันมานั้นได้ครอบงำเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาเป็นเวลากว่า 600 ปี หลังจากนั้นตกเป็นประเทศราชของอาณาจักรอยุธยาเป็นเวลาเกือบ 400 ปี กระทั่งถูกฝรั่งเศสยึดเป็นอาณานิคมในกลางพุทธศตวรรษที่ 24 กัมพูชาได้รับเอกราชใน พ.ศ.2496 ในปี พ.ศ.2497 กัมพูชาได้รับเอกราชอย่างสมบูรณ์ตามข้อตกลงในสนธิสัญญาเจนีวาพร้อมกับลาวและเวียดนาม

วัฒนธรรม

กัมพูชามีจำนวนประชากรประมาณ 14.8 ล้านคน มีศาสนาพุทธนิกายเถรวาทเป็นศาสนาประจำชาติ ซึ่งประชากรกัมพูชานับถือประมาณร้อยละ 95 นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 3 ศาสนาคริสต์ ร้อยละ 1.7 ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ร้อยละ 0.3

เชื้อชาติของประชากรในกัมพูชาประกอบด้วยชาวเขมร ชาวญวน ชาวจีนเป็นหลัก และมีชนชาติอื่น ๆ ด้วย เช่น ชาวไทย ชาวลาว ชาวจระเขย ชาวระแคว ชาวเสตียง ชาวเมรญ และชาวเปือร์ เป็นต้น มีภาษาเขมรเป็นภาษาราชการ ส่วนภาษาที่ใช้ทั่วไป ได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส เวียดนาม จีน และไทย

กัมพูชามักจะเผชิญกับวิกฤติเศรษฐกิจและความขัดแย้งทางการเมืองภายในประเทศ อยู่บ่อยครั้ง ส่งผลให้นักลงทุนต่างประเทศถอนตัวออกจากประเทศกัมพูชา ปัจจุบันรัฐบาลกัมพูชา จึงให้ความสำคัญต่อการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยประกาศใช้นโยบายและประกาศใช้ยุทธศาสตร์สี่เหลี่ยม (จัตุโกณ) เพื่อพัฒนาระบบเศรษฐกิจ การยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนโดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท รวมถึงถึงความมั่นใจของชาวต่างชาติให้กลับมาลงทุนมากขึ้น

ผลิตภัณฑ์ส่งออกหลัก ได้แก่ เสื้อผ้า สิ่งทอ เหล็ก รองเท้า ปลาไม้ ยางพารา บุหรี่ และข้าว ตลอดจนส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา เยอรมนี สหราชอาณาจักร แคนาดา และเวียดนาม ผลิตภัณฑ์นำเข้าสำคัญ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม วัสดุก่อสร้าง เครื่องจักรยาน ยานพาหนะและ เครื่องใช้ไฟฟ้า

การลงทุนของไทยในกัมพูชาที่สำคัญคือ ด้านการเกษตร ด้านอุตสาหกรรม และ ภาคการบริการ เช่น โรงแรม การท่องเที่ยว ร้านอาหาร และธุรกิจโทรคมนาคม เป็นต้น

เรื่องน่ารู้

ผู้ที่เดินทางเข้ากัมพูชาและประสงค์จะอยู่ทำธุรกิจเป็นระยะเวลาเกิน 3 เดือน ควรฉีดยา ป้องกันโรคไทฟอยด์และไวรัสตับอักเสบบีและซี

การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

การเตรียมเด็กปฐมวัย ก้าวไปสู่พลเมืองอาเซียน

ปากกาปฐมวัย (2557) กล่าวถึง “เตรียมตน เตรียมคน เตรียมงาน เตรียมความพร้อมของลูกหลานคือรากฐานของการพัฒนา” คำกล่าวนี้ยังใช้ได้กับกระแseauอาเซียนในขณะนี้ โดยเฉพาะการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับอาเซียนกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทการดำเนินงาน ด้านการต่างประเทศเชิงรุก โดยเน้นการกระชับความสัมพันธ์ และการขยายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน และในภูมิภาคเอเชีย ภายใต้กรอบความร่วมมือด้านต่างๆ โดยเฉพาะกรอบความร่วมมือด้านการศึกษาและได้กำหนดนโยบายการขับเคลื่อนการศึกษาในอาเซียนสู่เป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ดังนโยบายต่อไปนี้

นโยบายที่ 1 การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารและเจตนาคดีที่ดีเกี่ยวกับอาเซียนเพื่อเสริมสร้างความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียน อัตลักษณ์อาเซียน และเตรียมความพร้อมของครู คณาจารย์

และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษาและประชาชนเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558

นโยบายที่ 2 การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

นโยบายที่ 3 การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษา และครูอาจารย์ในอาเซียน

นโยบายที่ 4 การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับการก้าวสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

นโยบาย 5 การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

เนื่องจากการศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนความเจริญรุ่งเรืองของประเทศไทยและภูมิภาค ในความร่วมมือด้านการศึกษาอาเซียน ความร่วมมือดังกล่าวเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งประกอบด้วย การปรับปรุงในเชิงปริมาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายโอกาสทางการศึกษา การยกระดับคุณภาพการศึกษา การนำโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยี การสื่อสารเข้ามารองรับ ตลอดจนการบริหารจัดการทางการศึกษา

ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เร่งพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยให้รู้จักวัฒนธรรม สังคม ความเป็นอยู่ของเพื่อนอีก 9 ประเทศ ที่จะสามารถก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างมั่นใจ โดยการดำเนินโครงการพัฒนาประชาคมสู่อาเซียน (Spirit of ASEAN) เพื่อรองรับการรวมกลุ่มของประเทศอาเซียน ในปี 2558 เช่น โรงเรียน Buffer School เป็นโรงเรียนที่อยู่ติดชายแดนกับประเทศสมาชิกอาเซียน 4 ประเทศ ได้แก่ ลาว พม่า กัมพูชา และมาเลเซีย โรงเรียน Sister School เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อม มีความเข้มแข็งทั้งในเรื่องของภาษาและ ICT ที่อยู่ในพื้นที่อื่น ๆ ที่ไม่ติดชายแดน แต่มีประสานสัมพันธ์กับอาเซียน 5 ประเทศ ได้แก่ เวียดนาม สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และบรูไนเป็นต้น

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในเรื่องของหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ระดมความคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษา นิเทศก์ ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกำหนดกรอบแนวทางในการพัฒนาโรงเรียน

เป็นการเตรียม พร้อมสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน โดยการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ เด็กไทยที่สอดคล้องกับประชาคมอาเซียน การวิเคราะห์หลักสูตรในส่วนของอาเซียนศึกษา การกำหนด กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพและแข็งแกร่งใน ประชาคมอาเซียน

คุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน

คุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน กำหนดคุณลักษณะ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรู้

1.1 มีความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

1.2 มีความรู้เกี่ยวกับอาเซียน

1.2.1 จุดกำเนิดอาเซียน

1.2.2 ภูมิบัตรอาเซียน

1.2.3 ประชาคมอาเซียน

1.2.4 ความสัมพันธ์กับภายนอกอาเซียน

2. ด้านทักษะ/กระบวนการ

2.1 ทักษะพื้นฐาน

2.1.1 สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศเพื่อนบ้านอีกอย่างน้อย 1 ภาษา)

2.1.2 มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์

2.1.3 มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี

2.1.4 มีความสามารถในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น

2.2 ทักษะพลเมือง/ความรับผิดชอบทางสังคม

2.2.1 เคารพและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม

2.2.2 มีภาวะผู้นำ

2.2.3 เห็นปัญหาสังคมและลงมือทำเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง

2.3 ทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตน

2.3.1 เห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน

2.3.2 มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.3.3 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีวิธีคิดอย่าง

ถูกต้อง

2.3.4 มีความสามารถในการจัดการ / ควบคุมตนเอง

3. ด้านเจตคติ

- 3.1 มีความภูมิใจในความเป็นไทย/ ความเป็นอาเซียน
- 3.2 ร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน
- 3.3 มีความตระหนักในความเป็นอาเซียน
- 3.4 มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล สันติวิธี / สันติธรรม
- 3.5 ยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนา
- 3.6 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คุณลักษณะเด็กปฐมวัยก้าวไปสู่พลเมืองอาเซียน

เมื่อได้ทราบถึงคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน การเตรียมเด็กปฐมวัย ก้าวไปสู่พลเมืองอาเซียนในส่วนของปฐมวัย ขอให้ยึดเป้าหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้ชัดเจน ให้เด็กปฐมวัยของไทยเราได้รับการส่งเสริมพัฒนาการให้พร้อมทุกด้าน และสิ่งที่ควรปลูกฝังให้กับเด็กปฐมวัย คือ ทักษะการคิด วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษา มีเหตุผล มีทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต และที่สำคัญมีความรักในความเป็นไทยให้มากขึ้น

จากหลักการและแนวคิดสู่การนำไปใช้

การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อเตรียมตัวให้พร้อมที่จะเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศและของอาเซียนนั้น เราสามารถบูรณาการกิจกรรมในสาระที่ควรเรียนรู้ทั้ง 4 สาระ / เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กเช่น ฉันมีชื่อ นามสกุล เพื่อนๆสมาชิกอาเซียนก็มีชื่อ ฉันเรียนรู้ข้อตกลงต่างๆเพื่อนสมาชิกอาเซียน ฯลฯ / เรื่องเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ฉันมีชุมชน วัฒนธรรม สถานที่ ที่เป็นสัญลักษณ์ของประเทศ เพื่อนๆสมาชิกอาเซียนก็มี ฯลฯ / ธรรมชาติรอบตัว ฉันมีสิ่งแวดล้อมรอบตัวมากมายทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต เพื่อนๆสมาชิกอาเซียนมีอะไรบ้างฯลฯ / สิ่งต่างๆรอบตัว ฉันเดินทางไปเที่ยวทั้งในประเทศและนอกประเทศได้ โดยทางเรือ เครื่องบิน รถไฟ และเรียนรู้แผนที่ในการเดินทางไปยังประเทศอาเซียนได้ ฯลฯ จากสาระที่กล่าวมาทั้งหมด สามารถบูรณาการในกิจกรรมหลักตามตารางประจำวัน เช่น กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เช่น เล่าเรื่องจากภาพ ให้เด็กเรียนรู้ตำแหน่งของประเทศ โดยดูจากลูกโลก แผนที่ จัดหนังสือภาพอาเซียนในมุมหนังสือ จัดป้าย

นิเทศ กิจกรรมเกมการศึกษา จับคู่การแต่งกายกับบัตรคำประเทศ จับคู่ธงชาติ กับบัตรคำ หรือ คน กิจกรรมสร้างสรรค์ ประดิษฐ์ธงประจำชาติอาเซียน ระบายสีภาพดอกไม้ประจำชาติอาเซียน ปั้นดินน้ำมันทำแผนที่จำลองฯ กิจกรรมเสรีเล่นตามมุมแสดงบทบาทสมมติตามมุมอาเซียน เล่นในมุมหนังสือ เล่นสร้างประเทศสมาชิกอาเซียนจากไม้บล็อกฯ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะแสดงท่าทางประกอบเพลงอาเซียน แสดงการร้องเล่นเต้นเลียนแบบการเต้นแต่ละประเทศฯ กิจกรรมกลางแจ้งลองเล่นกลางแจ้งแบบเด็กแต่ละประเทศในอาเซียน นอกเหนือจากกิจกรรมหลักแล้วครูสามารถพาเด็กปฐมวัยศึกษานอกสถานที่ ชมนิทรรศการเกี่ยวกับอาเซียน จัดกิจกรรมโครงการหรือโครงการงาน อาเซียน ถ้าเด็กสนใจ ฯ

จากสิ่งที่จะเปลี่ยนแปลงสังคมไทยไปสู่สังคมอาเซียนในฐานะสมาชิกของอาเซียนประเทศหนึ่ง เด็กปฐมวัยของเราจะก้าวไปสู่พลเมืองอาเซียนที่มีคุณภาพได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับ ครู ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ร่วมมือกันเล็งเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างจริงจัง จากคำกล่าวที่ว่า “ไทยจะเป็นผู้นำอาเซียน” ก็คงเป็นไปได้ (ปากกาปฐมวัย, 2557)

คุณลักษณะและตัวชี้วัดความสำเร็จ

การพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กไทยสู่ประชาคมอาเซียนให้ประสบผลสำเร็จ จำเป็นต้องกำหนดเป้าหมาย ได้แก่ คุณลักษณะของเด็กไทยที่จะพัฒนาสู่การเป็นประชาคมอาเซียนให้ชัดเจน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และเจตคติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) ทั้งนี้บุคคลที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กไทย คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพตามตัวชี้วัดคุณภาพครู ดังนี้

1. ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
2. ครูสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร
3. ครูใช้หนังสือ ตำราเรียน และสื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนรู้
4. ครูใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการเผยแพร่ผลงาน ทั้งระบบออนไลน์ (Online) และออฟไลน์ (Offline)
5. ครูใช้เทคนิคและวิธีสอนที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้
6. ครูสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ในการจัดการเรียนรู้ทั้งในประเทศ และ

ในกลุ่มประชาคมอาเซียน

7. ครูใช้ประสบการณ์การวิจัย สื่อ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

ลักษณะการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักเห็นความสำคัญ มีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน และมีทักษะพร้อมที่จะเข้าสู่การรวมกลุ่มเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน โดยสามารถจัดการเรียนรู้ได้หลากหลายลักษณะ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะทำงาน และอยู่ร่วมกับประชากรในกลุ่มอาเซียน ดังนั้นการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความสามารถ และเจตคติตามตัวชี้วัด

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

อรรถัย ศักดิ์สูง (2543) กล่าวถึง การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จาก Andragogy Theory of Malcolm Knowles ว่าการเรียนรู้ของผู้ใหญ่แตกต่างจากการเรียนรู้ของเด็ก เพราะผู้ใหญ่มีประสบการณ์มากกว่า ดังนั้นการเรียนการสอนต้องยึดหลักให้ตอบสนองต่อธรรมชาติของผู้ใหญ่ นั่นคือต้องรู้ หลักการศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งโนลส์ (Knowles, 1980) เรียกวิชาการศึกษาผู้ใหญ่นี้ว่า แอนดราโกจี (Andragogy) และ อาชญญา รัตน์อุบล (2542) ได้ให้คำนิยามไว้ว่าเป็น “ ศิลป์และศาสตร์ในการช่วยให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ ” ซึ่งประกอบด้วย 1) มโนทัศน์ของผู้เรียน(Self –concept) ผู้ใหญ่จะมีลักษณะที่เติบโต ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีวุฒิภาวะสูง มโนทัศน์ต่อตนเอง จะพัฒนาจากการพึ่งพาผู้อื่นไปเป็นการนำตนเอง เป็นตัวของตัวเอง 2) ประสบการณ์ของผู้เรียน(Experience) ผู้ใหญ่มีวุฒิภาวะมากขึ้น มีประสบการณ์อย่างกว้างขวางที่จะเป็นแหล่งทรัพยากรอันมีค่าของการเรียนรู้ ขณะเดียวกันก็จะมีพื้นฐานเปิดกว้างที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ 3) ความพร้อมที่จะเรียน(Readiness) ผู้ใหญ่มีความพร้อมที่จะเรียน เมื่อรู้สึกว่สิ่งนั้น “จำเป็น” ต่อบทบาทและสถานภาพทางสังคมของตน และ 4) แนวทางการเรียนรู้ (Orientation to learning) ผู้ใหญ่จะยึดปัญหาเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ มุ่งนำความรู้ไปใช้ทันที

วิธีสอนผู้ใหญ่ตามหลักการศึกษผู้ใหญ่ (Andragogy)

ทฤษฎี แอนดราโกยี (Andragogy) ของ มัลคัล โนลส์ ได้กำหนดขั้นตอนวิธีการสอนผู้ใหญ่ ดังนี้ (Malcolm S. Knowles, 1980)

1. มโนทัศน์ของผู้เรียน (Self – concept) ประกอบด้วย
  - 1.1 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้
  - 1.2 การวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้
  - 1.3 การวางแผนร่วมกัน
  - 1.4 การนำประสบการณ์การเรียนรู้มาใช้ในการเรียนการสอน
  - 1.5 การประเมินผลการเรียนรู้
2. ประสบการณ์ของผู้เรียน (Experience) ประกอบด้วย
  - 2.1 ความสำคัญของการนำประสบการณ์มาเป็นเทคนิคในการเรียนการสอน
  - 2.2 ความสำคัญของการนำประสบการณ์ไปปฏิบัติ
  - 2.3 การเรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์
3. ความพร้อมที่จะเรียน (Readiness) ประกอบด้วย
  - 3.1 เวลาในการเรียนรู้
  - 3.2 การจัดกลุ่มผู้เรียน
4. แนวทางการเรียนรู้ (Orientation to learning)
  - 4.1 แนวทางการเรียนรู้ของผู้ใหญ่
  - 4.2 แนวทางการเรียนรู้ของหลักสูตร
  - 4.3 การออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้

ทฤษฎี แอนดราโกยี(Andragogy) ของ มัลคัล โนลส์ เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ วิธีการหนึ่งที่จะช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้ใหญ่ ซึ่งผู้ใหญ่น่าจะนำมาปรับประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของตนเอง

หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

ตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ 70 ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่นั้นมีกรอบคิดที่นักวิชาการและผู้จัดฝึกอบรมนำมาศึกษาและใช้อย่างกว้างขวาง Malcome S. Knowles (1973) ได้ตั้งสมมติฐานในเรื่องลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เอาไว้ 4 ข้อคือ

1. เมื่อคนเราเติบโตขึ้น ผู้ใหญ่มีแนวโน้มที่จะชอบการชี้นำด้วยตัวเอง (Self-direction)

2. ประสบการณ์ของผู้ใหญ่นั้นเป็นทรัพยากรการเรียนรู้ที่ทรงคุณค่า ดังนั้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Participation) จากประสบการณ์ของผู้ใหญ่ควรจะนำมาใช้เป็นวิธีการจัดการฝึกอบรม

3. ผู้ใหญ่นั้นมักจะให้การตระหนักรู้ถึงเรื่องราวเฉพาะที่มาจากชีวิตจริง ดังนั้นการจัดการฝึกอบรมควรจะใช้เรื่องในชีวิตจริงมาเป็นแนวทางการจัดการฝึกอบรม

4. ผู้ใหญ่ต้องการที่จะเรียนรู้ทักษะและเฝ้หาความรู้ที่จำเป็นในการเพิ่มขีดความสามารถของตนในการทำงานและนำทักษะที่ได้เรียนรู้มาใช้งานได้ทันที

Robert W. Pike (อ้างถึงใน บุริม โอทกานนท์ ,2550) ได้เขียนหลักการในการจัดการฝึกอบรมให้กับผู้ใหญ่ชื่อว่า “Pike Laws of Adult” โดยมีกฎสำคัญ 4 ข้อคือ

กฎข้อที่ 1 ผู้ใหญ่เป็นเด็กเล็กๆ ในร่างกายที่ใหญ่

กฎข้อที่ 2 คนเรามักจะไม่ขัดแย้งกับข้อมูลที่เรามีอยู่

กฎข้อที่ 3 ถ้าคุณรู้สึกสนุกมากเท่าไร การเรียนรู้ก็มีมากขึ้นเท่านั้น

กฎข้อที่ 4 การเรียนรู้จะยังไม่เกิดขึ้น หากพฤติกรรมไม่ได้เปลี่ยนแปลง

การเรียนรู้ของผู้ใหญ่และการเล็งผลเลิศของนักการศึกษา

Irving Lorge (อ้างถึงใน บุริม โอทกานนท์ ,2550) ได้กล่าวถึงวิธีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ว่า “การที่เราจะจัดการศึกษาให้ผู้ใหญ่ได้ดีนั้นเราต้องเข้าใจเสียก่อนว่าเขาต้องการอะไร” Lorge ยังได้ระบุความต้องการของผู้ใหญ่ในการเรียนรู้ไว้ 4 ด้านคือ

1. เพื่อที่จะได้เพิ่มพูนบางอย่าง (To gain something)

2. เพื่อที่จะได้เป็นบางสิ่ง (To be something)

3. เพื่อที่จะได้ทำบางสิ่ง (To do something)

4. เพื่อที่จะประหยัดบางอย่าง (To save something)

ข้อแตกต่างของการเรียนรู้ระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก

ผู้ใหญ่และเด็กมีความแตกต่างที่เห็นได้ชัดเรื่องแนวคิดส่วนตัว (Self-concept) ประสบการณ์ และความพร้อมในการเรียนรู้ ส่วนการเรียนรู้ของเด็กนั้นจะมีลักษณะเป็นแบบเหยือก (ผู้สอน) กับถ้วย (ผู้เรียน) - Jug and mug เปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้ของเด็กกับผู้ใหญ่

เด็ก

1. พึ่งพาผู้อื่นในการเรียน
2. ยอมรับข้อมูลที่มีการนำเสนอให้
3. คาดหวังว่าสิ่งที่รับจะมีประโยชน์ใช้ในวันข้างหน้า
4. มีประสบการณ์น้อยหรือไม่มี ในการผูกโยงการเรียนรู้ เหมือนกระดาษขาวที่ยังไม่ได้เขียนอะไร

5. มีส่วนร่วมในการปันความรู้ได้น้อย

ผู้ใหญ่

1. ตัดสินใจเองว่าอะไรที่สำคัญควรเรียนรู้
2. การยอมรับข้อมูลอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อ และคุณค่าที่มีอยู่ในตัวเอง
3. คาดหวังว่าสิ่งที่ได้รับจะนำไปใช้ได้ทันที
4. มีประสบการณ์ในระดับที่จะเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ แต่อาจมีความคิดเห็นตายตัวต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

5. มีส่วนร่วมในการปันความรู้ได้มาก

หลัก 3 ประการในการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ก็คือ

1. การเรียนแบบผู้ใหญ่ นั้น ตัวเองต้องเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนของตนเอง
2. ความรับผิดชอบหลักของผู้สอนคือการบริหารกระบวนการเรียนการสอนของผู้ใหญ่ให้มีประสิทธิภาพ

3. กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดและตัดสินใจให้ตัวเอง

ลิขสิทธิ์งานวิจัยและบทความนี้โดย รศ.ดร.สุวิมล อึ้งยิ่งงาม (Sullivan, Wircenski, Arnold และ Sarkees อ้างถึงใน บุริม โอทกานนท์, 2550) ให้ความคิดเห็นว่า การที่จะทำให้บรรยากาศน่าเรียนนั้น เราต้องมีความเข้าใจถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ของผู้ใหญ่นั้นมีหลัก อยู่ 5 ประการคือ

หลักการที่ 1 มีภาวะผู้นำ: ผู้ใหญ่ที่จะเข้ารับการเรียนรู้ฝึกอบรมนั้นจะต้องมีภาวะผู้นำในการที่จะกำหนดทิศทางการเรียนรู้ที่ตนเองจะได้รับ

หลักการที่ 2 ประสบการณ์: ประสบการณ์จะถูกนำไปใช้ในระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้เช่นการอภิปราย กรณีศึกษา หรือ การแก้ปัญหา

การจดจำนั้นจะเกิดขึ้นได้ดีหากผู้เรียนได้พัฒนาการความจำ โดยนำสิ่งที่เรียนและฝึกเหล่านั้นมาใช้ปฏิบัติในพื้นที่ และตามด้วยกิจกรรมที่ได้มีการทบทวนหรือการให้เขียนสรุปความรู้

หลักการที่ 3 การเรียกร้องความสนใจ: การเรียกร้องความสนใจมีพลังในการที่จะกระตุ้นให้เกิดความสนใจ ผู้ใหญ่จะเกิดการจูงใจให้เรียนรู้เมื่อเขามีความต้องการที่จะรู้จะไรบางอย่าง ดังนั้นผู้สอนควรที่จะทำการกระตุ้น อารมณ์ของความอยากเรียนรู้ให้เกิดขึ้น

หลักการที่ 4 ให้ความนับถือ: การสอนผู้ใหญ่ที่ผู้สอนต้องทำให้ผู้เรียนเห็นความแตกต่างและขีดความสามารถที่จะทำให้พวกเขาผู้เรียนรู้มากขึ้น ผู้เรียนนั้นมักจะเปิดใจในการเรียนรู้ถ้ามีความรู้สึกยอมรับนับถือ

หลักการที่ 5 การเรียนรู้ที่มีลักษณะเป็น Novel: ลักษณะการเรียนรู้แบบ Novel styles คือมีความแตกต่างของรูปแบบการเรียนรู้ เพราะผู้ใหญ่แต่ละคนมีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไปถึงแม้คุณลักษณะดังกล่าวจะแฝงอยู่ความอยากเรียนรู้เหมือนกัน

สรุปจากแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ผู้จัดการเรียนรู้ควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. เข้าใจพื้นฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน
2. จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้
3. หลักสูตรควรตอบสนองความต้องการใช้งานในชีวิตประจำวันให้เกิดประสบการณ์
4. ใช้ประสบการณ์ที่มีของผู้เรียนมาประยุกต์เข้ากับการเรียน
5. ผู้สอนควรชี้ให้เห็นประโยชน์และการเสียประโยชน์ของการมาเรียน
6. ให้เกียรติผู้เรียน
7. กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง
8. จัดรูปแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน